

הצעה לפעילות – מודרניזם ופוסט מודרניזם

רקע למורה:

בשנים האחרונות אנחנו עדים ליותר ויותר סוגיות אשר מאתגרות את תפיסת העולם המסורתית (תהיה זו תפיסה דתית או שלא) כאשר המשותף לכל הסוגיות היא העובדה שהן כולן קשורות בדרך כזו או אחרת לשינויים אשר הביאה איתה התקופה הפוסט-מודרנית. אנו שומעים את המושג "פוסט מודרניזם" במרחבים שונים ומגוונים אבל לא תמיד אנחנו יודעים בדיוק להסביר לעצמנו ולאחרים מה אומר אותו מושג, מה ההשפעות שלו על העולם בכלל ועל עולם החינוך בפרט ומהם האתגרים שהוא מזמן לנו.

במטרה לסייע לך בהבנת הסוגיה מצד אחד ובאפשרות לנהל עליה שיח עם נוער מצד שני אנחנו מבקשים להציג לפניך הדמיה חזותית (אינפוגרפיקה) של הסוגיה, של התהליך בתוכו היא נוכחת, של האתגר אותו היא מייצרת וגם של הכלים אותם אנחנו מבקשים להציע על מנת ליצור דיון עמוק בעניין.

בפעילות זו נעסוק בחלק הראשון והוא הבנת המושגים "מודרניזם" ו"פוסט מודרניזם", נבקש להבין את המאפיינים השונים של כל תקופה ולנסות לזהות האם וכיצד הם נוכחים בחיינו ובחיי התלמידים והתלמידות.

פתיחה:

נציג לכיתה את השאלה: "מה מודרני בחיים שלך?" ונכתוב את התשובות על הלוח. לאחר איסוף של התשובות נשאל שאלת המשך: "מה הופך משהו לימודרני?".

שלב א' - למידה

נחלק את הכיתה ל-6 קבוצות קטנות ונציג לכולם את ששת המאפיינים של התקופה המודרנית:

[למורה: על מנת להסביר לכיתה בצורה הטובה ביותר ניתן להיעזר בקובץ המלווה "מודרניזם ופוסט מודרניזם – שיוך תקופתי" או בהרצאתו של [ד"ר איתמר ברנר](#)]

- נקודה מארגנת אחת
- אידיאולוגיות גדולות
- מבט סובייקטיבי על המציאות
- קידמה ואמון באדם
- תפיסה רציונאלית
- סולם ערכים מוסרי יחיד

כל קבוצה תקבל מאפיין אחד ותצטרך לחשוב על דוגמה אחת מחייהם הפרטיים שבה אותו מאפיין בא לידי ביטוי. את הדוגמאות תציג הקבוצה לכלל הכיתה.

שלב ב' – השוואה:

לאחר השלב הראשון בו ביקשנו להבין יותר את התקופה המודרנית ננסה להבין את ההבדלים בינה ובין התקופה בה אנחנו חיים שהיא תקופה פוסט מודרנית.

נכתוב על הלוח את הדוגמאות שהביאו הקבוצות בשלב הקודם ונבקש מכל קבוצה לתת דוגמא נוספת למשהו שקיים היום ויכול לאתגר את אותה דוגמא [לדוג': ריבוי דעות מאתגר את הרצון לנקודה מארגנת אחת, סכנות טכנולוגיות מאתגרות את הקידמה והאמון באדם]

לאחר פירוט האתגרים נציג ונסביר לכיתה את המאפיינים של התקופה הפוסט-מודרנית:

- ריבוי נרטיבים
- שלילת האידיאולוגיות
- פירוק ה'אני'
- התפכחות מהקידמה
- פיחות במעמד התבונה הרציונאלית
- היעדר סולם מוסרי אחד

שלב ג' – עיבוד וסיכום:

נציב את השאלה: "האם אתם מרגישים קושי בעיצוב הזהות שלכם בעולם שבו אתם חיים?" ונאפשר מרחב לשיתוף תשובות מגוונות (לא צריך להיבהל גם אם יש שתיקה)

[למורה: כמי שמבקשים לייצר זהות אישית מגובשת "ורגועה" התקופה הפוסט מודרנית מציבה לנו אתגר בהיותה "מפרקת זהויות". התקופה בה אנחנו חיים מכריחה אותנו למצוא כלים שיעזרו לנו ליצור לעצמנו מרחב שיח שיסייע בבניית זהות ותפיסת עולם יציבה גם כשמסביב המציאות מורכבת ומרובת זהויות.]

נכתוב על הלוח את המילה "פוסטמודרניזם" ונבקש מהכיתה לתת דוגמאות מחייהם, בהם הם מרגישים ומרגישים שיש להם אתגר מול "מי שהם" או אירוע שבו הרגישו שהתקופה בה הם חיים מבלבלת אותם ומעלה להם שאלות על הזהות שלהם.

את התשובות נכתוב כענן מילים מתוך המילה "פוסטמודרניזם".

במידה והכיתה מתקשה בנתינת דוגמאות עצמיות ניתן לפרט להם דוגמאות מסוימות ולקיים דיון סביבן.

דוגמאות אפשריות: שמירת כשרות, בחירת מגמה/מקצוע, החלטה כיתתית מול החלטה של ההנהלה וכדו'

שאלות אפשריות לדיון:

- מה האתגר שמציבה לנו הסיטואציה הזו ועד כמה מושפע אתגר זה מרוח התקופה?
- האם הבחירה הזו משפיעה על הזהות שלך? היא משפרת או מאתגרת אותך?
- האם עולם ללא אותה בחירה היה טוב יותר?

לסיכום הדברים ניתן להציג לכיתה את ההדמיה בה יש סיכום של מאפייני כל אחת מהתקופות [אפשר בשיעור הזה להציג רק את החלק הראשון ולשמור את החלק של האתגר והכלים לשיעור העוקב או להציג את הכל ולומר לכיתה להתבונן בדברים לקראת השיעור הבא]

על המקומות השונים עליהם משפיע האתגר הפוסט מודרני ועל הכלים שיכולים לעזור לנו לפרק את האתגר נדבר בשיעור הבא בסדרה.